

z p r a v o d a j

XXVII. ročník

11
2016

TÉMA

- 2 Editorial
Košice a chrám sv. Alžběty ...
- 3 Informace o trhu práce
Informace o trhu práce a jejich význam pro profesní poradenství.
- 6 Anglický bakalaureát – stále je co dělat
Výsledky EBacc podle škol a předmětů zatím nepříliš uspokojivé.
- 7 Top 20 vysokých škol v USA, které většina studentů absolvuje bez dluhů
Žebříček zveřejněný v časopise TIME a institut TICAS, který studentům pomáhá a radí.
- 8 Profesní bakalaureát ve Francii
Vývoj bac pro od roku 1985 a současné možnosti.
- 11 Lidé s nízkou kvalitací se vzdělávají nejméně, může to změnit spolupráce a solidarita uvnitř podniků
Výzkumný projekt Vědeckého centra sociálního výzkumu v Berlíně.
- 12 Začleňování učňů do pracovního procesu – zkoumaná výhoda
Učňovství na různých úrovních ve Francii.
- 15 Co nového v časopisech
JVET, 2016, no. 3.
- 15 Nové knihy v knihovně
- 16 Zajímavé internetové adresy
Unikátní Slovensko, knihovny v době digitální...

Editorial

Košický dóm stál již dlouho na svém místě v době, kdy Ottův slovník naučný (1899) o Košicích napsal: „Košice, slovensky Kosice, latinsky Cassovia, královské svobodné město horních Uher v župě abaujtoránské na pravém břehu řeky Hernádu v půvabném údolí obklíčeném skoro se všech stran krásnými vinohrady, křižovatka dráhy košicko-bohumínské a tratí staré dráhy K.-Miškovec, K.-Torňa, K.-Prešov a

K.-Bardějov, náleží k nejstarším městům uherským. Vlastní město, vzniklé prý ze 2 vsí, odděleno je širokým kolištěm od tří předměstí. Ulice města vynikají pravidelností a čistotou, na náměstí jsou starobylé domy měšťanské s elegantními krámy.“ ... Hlavně vyniká tu farní chrám sv. Alžběty založený (r. 1342) královnou Alžbětou, chotí Karla I., slohu gotického, ozdobený četnými obrazy. ... Pro svou výhodnou polohu byly Košice již od nejstarších dob důležitým místem obchodním mezi Uhry a Polskem. ... Košice povýšeny 19. září 1896 na město, přičemž obdržely znak.“

První článek tohoto čísla se zabývá kvalitními informacemi o trhu práce a jejich významem pro pracovníky v profesním poradenství. Uvádí se v něm, že informace o trhu práce by měly poskytnout lidem sílu při hledání vhodnější práce. Studii zpracoval Cedefop a je možné si ji celou stáhnout v elektronické podobě.

Relativní novinkou je anglický bakalaureát, který se navzdory svému názvu týká druhého stupně základních škol, tzn. nižších středních škol v Anglii. Byl zaveden v roce 2010 a zatím je jeho absolvování pro žáky dobrovolné. Shodou okolností se následující článek zabývá profesním bakalaureátem ve Francii, známým pod zkratkou bac pro. (Tato zkratka dělá problémy kontrole pravopisu, protože použita uprostřed věty neuvádí, pro co by měl člověk bacit.)

Lidé, kteří jsou vzdělanější, mají obvykle tendenci se (sebe)vzdělávat dále, zatímco lidé s nízkou kvalifikací se do dalšího zvyšování kvalifikace moc nehrnou. Možná to vyplývá z nepříjemných vzpomínek na dřívější učení. V Německu si myslí, že by je mohla povzbudit solidarita uvnitř podniku.

Jakou výhodu mají učni při začleňování do pracovního procesu, to zkoumá článek z francouzského časopisu. K tomu je třeba dodat, že ve Francii systém učňovství funguje i na úrovni vysokých škol, takže tato otázka zajímá širší okruh lidí než u nás.

A na závěr jeden citát, jehož autorkou je tentokrát žena:

Každý, kdo má filipa, ví, co to je, a ten, kdo to neví, nemůže nikdy pochopit, co to je. Takže není třeba to definovat.

Any one who has gumpion knows what it is, and any one who hasn't can never know what it is. So there is no need of defining it.

Lucy Maud Montgomery (1874-1942)

AK

Informace o trhu práce

Kvalitní informace a zpravodajství o trhu práce představují základní zdroje pro pracovníky v profesním poradenství i pro učitele a instruktory, kteří pomáhají mladým lidem při odpovědném a realistickém výběru vzdělávacích cest. Jsou důležité i pro zaměstnané dospělé, aby mohli usměrňovat svou profesní dráhu informovaným a strategickým způsobem. Pomáhají nezaměstnaným při návratu na trh práce pomocí dobře zvolené rekvalifikace. Jejich využitelnost závisí na kvalitě shromážděných dat, na jejich vyhodnocení a na schopnosti uživatelů přizpůsobit informace svým potřebám.

Informace o trhu práce (*Labour market information – LMI*) by měly být integrovány do učebního procesu v poradenství nebo v utváření profesní dráhy, který podporuje vývoj kariérní identity a samostatné zkoumání kariérních informací. LMI není osamocený nástroj pro občany – měl by být integro-

ván do vzdělávacích procesů, aby ho občané mohli využívat k identifikování kariérních a vzdělávacích příležitostí. Programy rozvoje dovedností v řízení kariéry ve vzdělávání / profesní přípravě a ve službách zaměstnanosti by měly být spojeny s LMI.

Vzhledem k významu dobrých informací o trhu práce pro kariérní poradenství a kariérní vzdělávání by se na jejich kvalitu a poskytování měly zaměřit národní politické strategie pro celoživotní poradenství a kariérní vzdělávání ve škole, monitorované odpovědnými institucemi. Měl by být vytvořen společný přístup k produkci LMI a k jejich integraci do různých sektorů, v nichž jsou využívány, ve spolupráci relevantních rozhodovacích středisek. Tento přístup by měl brát v úvahu to, že služby celoživotního poradenství jsou poskytovány v různých kontextech: studentům, zaměstnaným, lidem hledajícím práci a skupinám se speciálními potřebami.

Zkoumání případových studií a praxe napříč Evropou provedené pro studii Cedefopu pomáhá identifikovat a analyzovat roli informací o trhu práce v kariérním poradenství a v kariérním vzdělávání. Zaměřuje se na:

- srovnání a analýzu různých strategií podporujících integraci LMI do celoživotního poradenství včetně mezích faktorů úspěšnosti, možných mezer a překážek;
- kompetence, metodologie a nástroje pro efektivní management LMI, design služeb a jejich poskytování prostřednictvím poradců pro volbu povolání a učitelů/instruktů;

- identifikaci „pák“, které mohou usnadnit jednotlivcům přístup k LMI v průběhu života;
- koncipování potenciální přenositelnosti úspěšné praxe v aplikování LMI v politice a praxi celoživotního poradenství.

Metodologie sestává z přehledu literatury o integraci LMI do celoživotního poradenství a o srovnávací pan-evropské identifikaci strategií LMI v takovém poradenství. Práce v terénu byla rozvinuta v 11 členských státech EU; byl vzat v úvahu i jeden případ benchmarkingu (mimo EU), aby poskytl informace o osvědčené praxi v integraci LMI do celoživotního poradenství. Studie také vytvořila detailní plán soupravy nástrojů pro poskytovatele LMI, který bude podporovat diskusi o těchto nástrojích v budoucích projektech pro rozvíjení kapacity zpracovávaných v Cedefopu.

Klíčová sdělení se zaměřují na čtyři témata:

- integraci LMI do poradenství a kariérního vzdělávání;
- efektivní využívání techniky;
- zvýšení kvality v poskytování LMI;
- zvýšení sebevědomí jednotlivců, aby si našli vhodnější zaměstnání.

Integrace LMI do kariérního poradenství a vzdělávání

Pokud jsou LMI nabízeny oddělenými službami, je koordinace a spolupráce mezi zainteresovanými stranami velmi důležitá. Jsou-li LMI shromažďovány a poskytovány různými ministerstvy, vytvářejí se oddělené databáze a nástroje na shromažďování informací. Každá z těchto databází zachycuje část dostupných informací – ty bývají často vytvářeny odlišným způsobem, což znesnadňuje jejich sjednocení a zabraňuje uživatelům co možná nejlépe pochopit význam souvislostí a možností trhu práce. Koordinace mezi různými poskytovateli LMI je nutná, aby se předešlo duplicitě a dosáhlo se úspěšné konsolidace dat. Spolupráce sociálních partnerů s příslušnými institucemi a odděleními ministerstva zapojenými do poskytování LMI zlepšuje vliv LMI na uživatele a na efektivitu služeb kariérního poradenství.

Zmnohonásobení onlinových nástrojů vytváří záplavu různých zdrojů a jednotlivých informací. Dobrou

praxi je mapování potřeb uživatelských skupin a hodnocení individuálních potřeb spolu managementem dostupnosti LMI vhodných pro každou z různých skupin. Například dlouhodobě nezaměstnaní nebo nezkušení mladí lidé obvykle vyžadují intenzivnější podporu při zkoumání a využívání LMI ve srovnání se zaměstnanými vysoce kvalifikovanými odborníky.

Budoucí výzkum politiky celoživotního poradenství v EU by se měl zaměřit na integraci LMI. Ve většině členských států EU jsou v poradenských činnostech jen omezené informace o LMI. Je třeba udělat komplexní seznam a evaluaci integrace LMI do poradenských služeb, aby bylo možné monitorovat postupy různých členských států a dokumentovat příklady úspěšné praxe, které mohou poskytovat zpětnou vazbu pro studie strategie na úrovni EU.

Je nezbytné stanovit národní monitorovací mechanismy, které budou poskytovat systematické hodnocení politiky a praxe vztahující se k LMI, aby se zajistilo stálé zlepšování na úrovni EU i na národních úrovních.

Efektivní využívání techniky

S „*e-challenge*“ (elektronickou výzvou) se lze vypořádat vytvořením kvalitních, dobře zaměřených jednotlivých přístupových bodů, které mohou fungovat jako jedno virtuální místo, na kterém jde zařídit všechno (*virtual one-stop shops*). Tento druh iniciativy má obvykle úspory z rozsahu a pozitivní přebytek, s opatřeními v rámci evropského akčního plánu elektronického vládnutí (*the European e-government action plan*) zaměřenými na přeshraniční služby *e-governmentu* pro občany a podniky¹.

Odstranění roztržičnosti LMI integrováním různých, ale navzájem se doplňujících zpravodajských zdrojů, je podstatnou přidanou hodnotou pro kariérní informační služby. Se všemi shromážděnými daty lze pracovat a prezentovat je na jednom přístupovém místě – tento druh portálu může také nabízet specializované nástroje pro podporu práce kariérních poradců a učitelů/instruktorů.

Design a používání digitálních a webových nástrojů musí počítat s různými úrovněmi kompetencí v informační a komunikační technologii (IKT) mezi obyvatelstvem. Mnozí uživatelé, zvláště starší lidé, jsou nedostatečně seznámeni s IKT a musí si osvojovat nové dovednosti, aby mohli používat svépomocné nástroje. Mnozí kariérní poradci a učitelé jsou také digitálními přistěhovalci (*digital immigrants*), narozenými dříve, než se osobní počítače a internet začaly na pracovištích běžně používat. Někteří z těchto odborníků potřebují rozvíjet nejen nové soubory dovedností, ale také nový soubor pozitivních a integrujících postojů k IKT a aktualizovat své obvyklé způsoby práce.

Online nástroje jsou efektivnější, když se kombinují s dalšími způsoby předávání informací. Poskytovatelé služby by měli nabízet různé dodávací cesty: telefon, mail, chat, osobní schůzky, doporučení k návštěvě informačních středisek a sociální media. Kombinace cest musí být přizpůsobena potřebám uživatele a kariérním učebním činnostem. Integrace služeb nabízených na místě a služeb nabízených online prospěje širokému rozsahu cílových skupin.

Online nástroje, například vytváření životopisu, zábalné vzdělávání (*edutainment*), zkoumání pracovních míst, sebehodnocení, a sociální media, by měly být vytvářeny, udržovány a pravidelně aktualizovány odbornou kariérní službou, která může fungovat v pozadí. To je zvláště důležité, jsou-li k dispozici sociální media. Mít zkušeného poradce jako hlavní postavu je prospěšné, protože ta vytvoří odpovědný multidisciplinární tým.

Zvyšování kvality poskytování LMI

LMI by měly být nestranné a vyhnout se předsudkům vůči profesním volbám. Kariérní poradci, učitelé a rodiče mohou, vědomě nebo nevědomě, prosazovat špatné profesní volby tím, že poskytují mladým lidem neúplné nebo zkreslené informace o trhu práce. V některých zemích má všeobecné vzdělávání dobrou pověst, zatímco odborné vzdělávání mnohem horší, a to nezávisle na uplatnění absolventů z obou vzdělávacích směrů na trhu práce. Rodiče, odborníci v poradenství a učitelé mohou mít tendenci podporovat všeobecné vzdělávací cesty, i když nabízejí méně pro zaměstnavatele a nemusí být v souladu s kariérními preferencemi mladých lidí. Především mladým lidem by měly být poskytnuty podrobné informace o zaměstnatelnosti absolventů odlišných a alternativních cest, spolu s informacemi o aktuálním pracovním prostředí a možnostech kariérního rozvoje v několika povoláních.

Poskytování online nástrojů pro kariérní poradenství nenahrazuje nebo nezbavuje povinnosti poskytnout pohovor s kvalifikovaným kariérním poradcem a nemělo by být chápáno jako úspora nákladů za pedagogický personál. V mnoha případech musí být poskytování LMI kombinováno s radami poradce (nebo do nich integrováno). Pouhý samoobslužný přístup je neadekvátní zejména pro jednotlivce s nižšími dovednostmi v řízení kariéry a s omezenými znalostmi volby povolání a vzdělávání. I tam, kde je svépomocná služba poskytována bez přímého přístupu ke kariérnímu poradci, musí být podporována profesionální kariérní službou, která by měla vytvořit a aktualizovat dostupné informace a rady.

Poskytování LMI je efektivní pouze tehdy, když se lidé naučí z poskytovaných informací rozeznat příležitosti. Rozvoj dovedností v řízení kariéry (*Career management skills* – CMS) by měl začít v relativně časném stadiu, dříve než si žáci budou muset zvolit povolání, což může určit jejich budoucnost. Jednotlivci si začínají budovat kariérní identitu brzy potom a mohou si vytvořit určité stereotypy a mylné představy o povoláních. Pokud nejsou mladí lidé podporováni vhodným kariérním vzděláváním ve škole nebo prostřednictvím poradenských služeb mohou mít nedostatečnou schopnost interpretovat LMI, kterou si ponесou do dospělosti. Kariérní vzdělávání ve školách může sloužit tomuto účelu buď jako oddělený pramen nebo v rámci kurikula jiných předmětů. Jednoduché činnosti, například návštěvy odborníků nebo videa, ukazující realitu povolání, kombinované s metodami založenými na dotazech, mohou být použity pro časný rozvoj CMS. Zapojení lidí, kteří mají na žáky vliv, například rodičů, přátel rodičů a dalších členů rodiny, zlepšuje výsledky.

LMI jsou obzvláště užitečné jako součást prakticky orientovaných činností kariérního vzdělávání. Stávají se užitečnější jako podpora informované volby kariéry, pokud jsou integrovány do činností, které vyvolávají otázky, mění vnímání práce a zlepšují porozumění praxi a kontextu povolání. Zkušenostní učení, např. ukázky práce (*work tasters*), je zvláště úspěšným způsobem přenosu informací o povoláních, podporujícím efektivní přemýšlení o volbě kariéry. Jednotlivci, zejména mladí bez pracovní zkušenosti, přivítají možnost poučit se o práci experimentováním, vyzkoušením práce nebo dovedností v dílně či na stáži. Učení založené na zkoumání poskytuje zajímavé činnosti pro kariérní vzdělávání a poradenství a zaměřuje se na rozvoj zvědavého myšlení a postojů, které jsou nezbytné k tomu, aby si člověk poradil s nejistou budoucností. Sledování a seznamování se s prací je pro jednotlivce prokazatelně prospěšné a vyžaduje aktivní spolupráci odborných služeb a soukromého sektoru.

Dodat lidem sílu, aby si pro sebe našli vhodnější práci

Kvalitní LMI poskytované službami kariérního poradenství mohou pomoci s odstraňováním nesouladu mezi kvalifikací lidí a požadavky zaměstnání. Při poskytování LMI by se mělo brát v úvahu sladování dovedností, zejména v kariérním poradenství pro mladé lidi. Vytváření sektorových rad je účinný způsob pro shromažďování a šíření aktuálních informací o realitě povolání a výroby i o současné potřebě dovedností a kvalifikací. V sektorových radách se setkávají zástupci zaměstnavatelů, učitelů a politických činitelů. Mohou poskytovat impuls k zapojení zaměst-

navatelů do vytváření kvalifikačních standardů, analýzy potřeb dovedností podle sektorů a standardů profesních kvalifikací pro povolání a pracovní místa. To zlepšuje relevanci a přesnost poskytovaných informací.

Poskytování přesných předpovědí trhu práce pro různé hospodářské sektory také zvyšuje kvalitu LMI a přispívá k překlenování mezery mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce.

Předpovědi by měly mít adekvátní geografické pokrytí, délku trvání a být vhodné pro daný účel. Celostátní informace jsou zvláště důležité při vytváření krátkodobých předpovědí s profesními a geografickými podrobnostmi, které jsou zvláště důležité pro dospělé lidi hledající práci. Střednědobé a dlouhodobé předpovědi jsou užitečnější spíše pro mladé lidi, kteří si vymezují kariérní identity a vybírají si povolání, protože sdílují informace o vývoji v sektorech a profesích.

Informace zaměřené na budoucnost by měly kombinovat materiál z většího počtu předpovědí. Vhodná je kombinace technik signalizujících vývoj na trhu, například konzultací s experty a zaměstnavateli, se sofistikovanými kvantitativními analýzami vedenými shora dolů. Předpovídané informace by měly být také kombinovány s prezentací odlišných místních scénářů pro vývoj poptávky a pracovních podmínek, aby se rozšířila jejich hodnota. Informace by měly být prezentovány současně s profily povolání, pracovními podmínkami a souvislostmi, aby se zvýšila jejich hodnota pro lidi z praxe a koncové uživatele.

Pravidelně aktualizované informace o volných místech mohou často sloužit kariérnímu poradenství lépe, bývají však méně spolehlivé. Jde o kompromis mezi přesností/spolehlivostí dat a hodnotou informací o objemu a geografickém rozložení volných míst v reálném čase, poskytovaných soukromými náborovými podniky a dalšími inzeráty na volná místa. Přes vysokou relevanci těchto dat, bývají informace publikované z veřejných zdrojů přesnější a důkladnější, i když ne tak včasné a podrobné. **AK**

¹ Běžně se používá termín *eGovernment* i v češtině – viz odkaz na listě portálu ministerstva vnitra [http://www.mvcr.cz/European eGovernment Action Plan 2011–2015](http://www.mvcr.cz/European%20eGovernment%20Action%20Plan%202011-2015) <https://ec.europa.eu/digital-single-market/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

Prameny:

Cedefop. Labour market information and guidance. Executive summary. ISBN: 978-92-896-1680-5

Cedefop. Labour market information and guidance. Luxembourg: Publications Office of the EU, 2016. 137 p.

ISBN 978-92-896-2224-0

<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/5555>

Anglický bakalaureát – stále je co dělat

The NFER blog

Ministerstvo pro vzdělávání (Department for Education – DfE) vydalo v listopadu 2015 konzultační dokument

o zavedení anglického bakalaureátu (EBacc), který by se měl stát pro všechny žáky standardní volbou. Na EBacc začala pracovat koaliční vláda již v roce 2010 se záměrem podnítit žáky ke studiu tradičnějších předmětů.

Vláda ve svém konzultačním dokumentu uvádí, že v současné době by mělo alespoň 90 % žáků státem financovaných středních škol vstoupit do studia pro EBacc. Konzultace byly uzavřeny v lednu 2016, a protože ministerstvo pro vzdělávání dosud nepublikovalo formální odpověď, nevíme, zda se jeho ambice nezměnily. V článku je zkoumán nejnovější pokrok v tomto směru s použitím číselných údajů, které publikovalo ministerstvo.

Anglický bakalaureát (*English Baccalaureate – EBacc*) byl zaveden ministerstvem školství v roce 2010. Měří výkon v (nižší) střední škole (žáci ve věku 12–16 let), nikoliv kvalifikace. Měření ukazuje, kde žáci dosáhli všeobecného osvědčení sekundárního vzdělání (*General Certificate of Secondary Education – GCSE*) hodnoty C nebo vyšší v základních všeobecně vzdělávacích předmětech při zkouškách na konci klíčového stadia 4 (*key stage 4*) ve věku 16 let, tedy na konci povinného vzdělávání. EBacc se skládá z těchto předmětů: angličtina; matematika; dějepis nebo zeměpis; přírodní vědy; cizí jazyk.

Nejnovější čísla ukazují malé zvýšení (o jeden procentní bod) v podílu žáků ve státem financovaných školách vstupujících do pěti složek EBacc. Vzhledem k tomu, že ve státem financovaných školách vstupují do EBacc méně než 4 žáci z 10, se růst na této sledované vstupní míře v posledních několika letech sotva změnil, což ukazuje, že vládu čeká ještě dlouhá cesta, chce-li dosáhnout navrhovaných 90 % vstupní míry pro žáky v běžných školách.

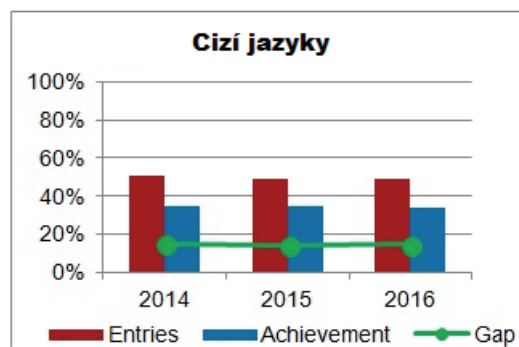
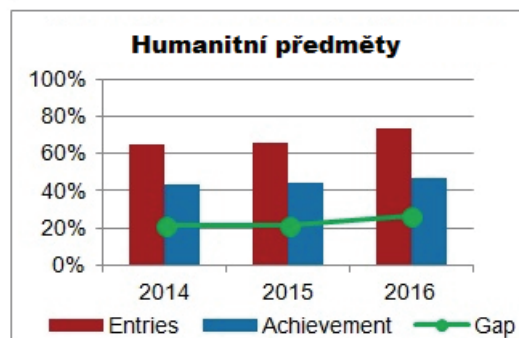
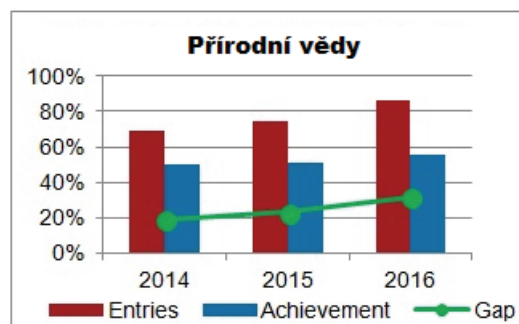
Analýza vstupu podle složky

Některé dobré zprávy pro vládu však existují. Podíváme-li se pod záhlaví vstupní čísla EBacc, je obrázek spíše lepší pro většinu složek předmětů EBacc. To platí zejména pro přírodní vědy, kde podíl vstupujících žáků je nyní 86,7 %, což je zvýšení o 12,4 procentních bodů, a pro humanitní předměty, kde se vstupy zvýšily o 8,2 procentních bodů na 73,7 %. Vstupní míry pro jazyky však slabě poklesly o 0,3 %. Kromě toho, ačkoliv se počty žáků vstupujících do pěti složek EBacc slabě zvýšily, poslední statistiky ukazují, že z těch žáků, kteří vstoupili jen do čtyř složek, jich 77 % vynechalo

ze složek EBacc právě jazyky. Tyto statistiky potvrzují, co už víme – jazyková složka EBacc zůstává nejnáročnější oblastí pro překonání, chce-li vláda dosáhnout svých ambiciózních 90 %. Tyto statistiky však též ukazují, že pokrok ve zlepšování jazykových vstupů se převede do značných zlepšení ve vstupních opatřeních do EBacc, takže pokud to zůstane vládní ambicí, měla by se politická činnost zaměřit na jazykovou složku.

Analýza úspěchů EBacc

Ačkoliv je hlavní vládní ambicí, aby EBacc pokračoval, další měřítko zodpovědnosti se týká jeho úspěšnosti.

Entries = vstupy; Achievement = výsledky; Gap = schodek.

Nedávno publikovaná data ukazují malé zvýšení (0,6 procentních bodů) v podílu žáků státem financovaných

škol dokončujících EBacc. Nicméně, jak ministerstvo sdělilo ve statistické tiskové zprávě, polovina tohoto zvýšení je důsledkem změny v metodice týkající se úspěšnosti v anglické složce, což znamená, že skutečné výsledky žáků se zvýšily jen o 0,3 procentního bodu.

Nejnovější statistiky ukazují velký rozdíl mezi počtem žáků, kteří vstupují do studia na EBacc, a počtem těch, kdo ho získají. V roce 2011 činil 6,2 procentních bodů a v průběhu doby se zvýšil na současných 15,1 procentních bodů. Tento trend je znepokojivý, protože žáci, kteří v současnosti vstupují do studia EBacc, mají průměrně až lepší výsledky a školy se domnívají, že by studium na EBacc měli zvládnout. Jakmile větší počet žáků s horšími výsledky začne vstupovat do studia na EBacc a všechny ostatní podmínky zůstanou stejné, dá se očekávat, že schodek mezi vstupujícími žáky a absolventy se bude dále zvětšovat. To potvrzují statistické údaje, které ukazují, že v roce 2015 jen něco přes 5 % žáků s horšími výsledky v klíčovém stadiu 2 (*key stage 2* – žáci ve věku 7–11) vstoupilo do EBacc, a jen 12,7 % z těchto žáků ho dosáhlo. V roce 2016 se však podíl žáků s horšími předchozími výsledky vstupujících do EBacc zvýšil na 8,3 %, ale podíl úspěšných absolventů klesl na 10,8 %.

Analýza dobrých výsledků podle jednotlivých složek

Grafy ukazují, že ačkoliv se počet žáků vstupujících do přírodních a humanitních věd zvýšil, klesla celková úspěšnost v těchto předmětech o 5,2 respektive 3,3 procentních bodů. Tento pokles je konsistentní s větším počtem žáků s horšími výsledky, kteří vstupují do těchto předmětů, avšak nedosáhnou známek A* až C. Rozdíl v úspěšnosti u jazyků zůstal nezměněn, možná

proto, že méně úspěšní žáci, u nichž škola neočekává dosažení známek A* až C, se neučí (cizí) jazyk.

Diskuse o EBacc

Řada respektovaných organizací a komentátorů z oblasti školství se zamýšlí nad tím, jaký vliv bude mít téměř povinný EBacc na zúžení rozsahu vyučovacích předmětů studovaných při GCSE. Vhodnost EBacc pro velkou část žáků je zpochybňována. Těmto žákům by bylo lepší nabídnout možnost získat studiem alternativní kvalifikace, které lépe odpovídají jejich cílům a zájmům. Díváme-li se však na to čistě z hlediska úspěšnosti žáků, a pokud se schodek mezi vstupy a výsledky nadále zvyšuje, když stále větší počet žáků s horšími výsledky studuje tyto předměty, nemůže to být dobrá zkušenost pro tyto neúspěšné žáky ani dobrý výsledek pro samotnou kvalifikaci EBacc. Hlavním úkolem pro vládu a činitele zapojené v tomto systému je zjistit, jak mohou pomoci školám zlepšit výsledky ve slabších skupinách žáků, aby se podíly úspěšných absolventů EBacc zvýšily a současný nepříznivý trend se zvrátil.

Závěrem je třeba konstatovat, že vláda má před sebou ještě dlouhou cestu k dosažení stanoveného cíle 90 % žáků vstupujících do studia pro EBacc. Cestu vpřed je třeba pečlivě zvážit, aby se zaručilo nejen zvýšení míry vstupu, ale hlavně zlepšení výsledků u všech žáků. AK

Prameny:

Ellis, Lucy. English Baccalaureate: still much to do...

October 14, 2016 by thenferblog

<https://thenferblog.org/2016/10/14/english-baccalaureate-still-much-to-do/>

United Kingdom England – Glossary

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/United-Kingdom-England:Glossary#Ebacc>

Kingdom-England:Glossary#Ebacc

<https://www.gov.uk/government/publications/english-baccalaureate-ebacc/english-baccalaureate-ebacc>

Top 20 vysokých škol v USA, které většina studentů absolvuje bez dluhů

Studentům přitom pomáhá instituce s vtipným názvem *The Institute for College Access and Success* (česky, již ne tak vtipně, Institut pro přístup do VŠ a úspěšné studium) **a zkratkou TICAS.**

I když průměrní vysokoškoláci si půjčují každý rok víc, desítky vysokých škol mají tak nízké školné nebo tak velkorysou finanční podporu, že podle poslední analýzy TICAS většina absolventů odchází ze školy bez dluhů.

Článek v časopise TIME přináší seznam 20 vysokých škol, z nichž studenti odcházejí s nejnižší dluhovou zátěží.

Školy zahrnuté do seznamu, který nejdříve publikoval časopis s příznačným názvem MONEY, musí splňovat minimální standardy kvality, mezi něž patří dobré míry absolvování a stabilní finance.

Také musí mít třídu absolvující v roce 2015, ve které méně než 50 % studentů posledního ročníku má dle údajů TICAS nějaké dluhy z půjček. A dluhová zátěž u těch, kdo si půjčili, musí být pod průměrem všech posledních absolventů školy, který činil 30 100 dolarů.

Seznam VŠ je doplněn: celkovým pořadím školy v časopise MONEY (1. *Princeton University*), procentem studentů posledního ročníku se studentskými půjčkami (*College of the Ozarks*, 7 %) a průměrnými dluhy těch, kdo si půjčili (*CUNY Queens College*, 5 204 dolarů). Celý seznam – viz odkaz na článek. AK

Prameny:

Top 20 Colleges Where Most Students Graduate Debt-Free
Kim Clark @Money_College Oct. 18, 2016.

<http://time.com/money/4534408/colleges-where-most-students-graduate-debt-free/?xid=newsletter-brief>

TICAS <http://ticas.org/>

MONEY

<http://time.com/money/4393604/how-money-ranks-best-colleges-2016/>

Profesní bakalaureát ve Francii

Profesní bakalaureát (*Baccalauréat professionnel – bac pro*) vznikl v roce 1985. Od té doby byl několikrát inovován. Začíná používat zobecnění souborů kompetencí a zavádí zvláštní kurikulum, v němž jsou obory seskupeny podle „domén“, a které dává přednost „alternaci pod školním statutem“, takže jedna část relevantního povinného vzdělávání probíhá v „profesním prostředí“.

Bac pro se vyznačuje také zvláštním způsobem evaluace – kontrolou v průběhu vzdělávání, na které se podílejí podniky, v nichž jsou mladí lidé na stážích. Kromě toho příprava na něj trvá 4 roky, nikoliv 3 jako u jiných bakalaureátů. Pro vstup do vzdělávání na *bac pro* je nezbytné mít osvědčení profesní způsobilosti (*Certificat d'aptitude professionnelle – CAP*) nebo vysvědčení o profesním vzdělání (*Brevet d'études professionnelles – BEP*). Tato podmínka mu zaručuje určitou selektivnost a potvrzuje jeho profesní hodnotu, při vědomí, že ne ve všech profesních oborech jsou si jisti posláním tohoto nového diplomu. Navíc jeho zavedení odstraní to, co dosud bylo „druhým krátkým cyklem“ – lycea profesního vzdělávání se nejmenují „lycea“ tam, kde se žáci připravují na CAP nebo BEP, tzn. na diplomu V. úrovně.

Pozornost však vzbuzuje hlavně pro svůj heterodoxní status – tento bakalaureát se orientuje na bezprostřední vstup do aktivního života a ne na pokračování ve studiu. Je snadné soudit obrazoborce – tato definice přitahuje blesky početných komentátorů, kteří v tom vidí útok proti bakalaureátu a konec elitářství tak pečlivě uchovávaného v průběhu desetiletí. Když byl *bac pro* ustaven, pohybovala se míra přístupu k bakalaureátu ve skutečnosti kolem 30 %, v rozporu se školními reformami zahájenými mezi roky 1959 a 1975. Stejně jako první školní exploze vyvolala spoustu obav vztahujících se k destrukci vzdělávacího systému, à la degenerace bakalaureátu jako inflace diplomů, je třeba konstatovat, že bakalaureát zůstal diplomem relativně vzácným, dokud nová vzdělávací politika nerozhodla jinak. Je to ostatně z důvodu této vzácnosti, náhle přirovnávané k překážce ekonomického rozvoje, že se francouzská vláda angažuje v této politice. Francie vedle jiných světových mocností totiž zaznamenala určité zaostávání v počtu maturantů a studentů ve vysokoškolském vzdělávání.

S politikou zaměřenou na zvyšování úrovně ve vzdělávání, která v 90. letech způsobila druhou školní explozi 20. století, se situace mění. Přístup k bakalaureátu se najednou stává školní a společenskou normou tím silnější, že se objevila nezaměstnanost a nejistá zaměstnání. Profesní bakalaureát ospravedlněný aspirací na největší demokratizaci školství, jejímž symbolem je zmasovění přístupu do vysokoškolského vzdělávání a zvýšení úrovně vzdělání, zasahuje také jako nástroj boje proti učin-

kům hospodářské recese v ekonomice poznamenané nejistotou. Tak od okamžiku, kdy se *bac pro* objevil, se podmínky pro lidi bez diplomů na trhu práce zhoršují, a lidé s diplomem CAP se ve stále větším počtu střetávají s nezaměstnaností.

I když se *bac pro* setkává se skepticismem a kritikou, v profesních lyceích se rychle rozvíjí. V letech 1985 až 1990 se počet zapsaných do studia zvýšil z 1300 až téměř na 100 000. Ministerstvo podporovalo tento nárůst umístěním CAP stranou školských zařízení, také však znásobením počtu specializací. *Bac pro* pojmáný jako „transversální“ již v polovině 90. let shromáždil padesátku specializací a v roce 2007 jich bylo 80 (nyní je jich 97). Jinak řečeno specializace širokého spektra koexistují se specializacemi řemesel, často vyžadovanými profesními organizacemi, a postupně mění pozici vůči diplomu. Pro profesní obor totiž nemít *bac pro* je známkou zastaralosti. Struktura povolání a kvalifikací se však v profesní přípravě vyvíjí mnohem pomaleji než ve vzdělávacím systému.

Přes tento vývoj, který ukazuje úspěšnost diplomu, se však na situaci v prvním desetiletí po roce 2000 pohlíží jinak. Profesní vzdělávání (*l'enseignement professionnel*) je totiž považováno za (příliš) nákladné a nedostatečně efektivní: zahrnuje příliš mnoho diplomů, někdy s pramalým výstupem, příliš mnoho zkoušek ... příliš mnoho vyučujících. Jeho restrukturalizace také nebyla zcela úspěšná, vzhledem k oživení CAP, plánované v roce 2000, zatímco BEP se bohužel nestal přípravným diplomem, jak předpokládal zákon z roku 2005. Expanze *bac pro* má mimo to další značné zpoždění. Navíc se spíše předpokládá, že profesní maturanti vstoupí na trh práce, a přesto se ve stále větším počtu rozhodují k pokračování ve studiu. Vysokoškolské vzdělávání je však také nevíta s otevřenou náručí. Nenacházejí místo ani v sekcích pro přípravu vyšších techniků (*sections de techniciens supérieurs – STS*), kde by měli největší šance na úspěch, a odmítají je i v Univerzitním technologickém ústavu (*Institut universitaire de technologie – IUT*). Jedině univerzita je přijme bez podmínek, protože nemá na výběr. Profesní maturanti, kteří jsou pro univerzitní studium špatně připraveni, tam zažijí neúspěch, což je fenomén široce sdělovaný výzkumnými pracovníky i médii.

Tento důvod byl dlouho dáván stranou, protože ministerstvo se obávalo „zkreslení“ diplomu, až problém narostl do velkých rozměrů v prvním desetiletí 21. století. Když v roce 2007 nastoupila nová vláda s prezidentem Nicolasem Sarkozym, byl zahájen velký program reformy pod sibylským názvem „renovace profesního vzdělávání“. Ve skutečnosti se tento projekt zaměřuje na všechny diplomy: CAP je znovu obnoven, BEP přišel o svůj učební plán profesní přípravy a přetrvává jako „prostřední diplom“ připravující žáky ve stejné době jako *bac pro*; jako u *bac pro* trvá profesní příprava 4 nebo 3 roky a je u něj vyžadována dvojitá účelnost. Reforma je velká, i když kurikulum pro *bac pro* nezasahuje.

Několik let po zahájení tohoto programu můžeme změřit jeho účinky a diskutovat o nich. *Bac pro* zažil značný nárůst do té míry, že se stal druhým bakalaureátem ve Francii (před *bac technologique*): mají ho téměř tři maturanti z deseti. Jeho držitelé jsou mladší a někdy jsou přitahováni profesní dráhou spontánněji než dříve. Mají proto nejlepší školní úroveň? Jejich různorodost je bezpochyby větší, ale vyučující i zaměstnavatelé jim vytýkají nedostatečnou vyzrálост a nedostatek dovedností. Museli by od nynějška připravovat mladé lidi nemající BEP, který umožňuje rozvíjet znalosti a kompetence a sloužit jako síto pro vstup do *bac pro*.

Zeslabení míry úspěšnosti *bac pro* vyplývá pravděpodobně z rozdílu mezi očekáváním od diplomu a vytvořeného profilu. I když se zdá, že pedagogické působení se může postarat o vyřešení problému, je přesto třeba zdůraznit napětí, s jakým jsou konfrontováni vyučující. Připravovat mladší žáky na dva diplomy současně, strávit hodně času hodnocením, vše se záměrem zároveň profesního zařazení a pokračování ve studiu, to se zdaleka nerozumí samo sebou. V těchto bodech byla reforma radikálně novátorská, když vynalezla profesní „prostřední“ diplom, jehož hodnota na trhu práce nemůže být jiná než také nejasná jako jeho název. Její bilance tudíž také není pozitivní, pokud se předpokládá postup pro *bac pro*, který u povoleného přechodu ve Francii má dosáhnout cíle dovést 80 % třídy v příslušném věku na úroveň bakalaureátu.

Učitelé se nacházejí v obtížné situaci, čelí množství příkazů, které dostávají a které nejsou snadno sladitelné jinde než na papíře. V průběhu jedné ankety, která byla realizována v roce 2009 podle prvních kroků reformy, se mnoho z nich se mnou podělilo o svůj zmatek. Jak udělat víc s méně a zachovat rovnováhu mezi dvojitou protikladnou účelností? Účinky reformy jsou na trhu práce ještě málo rozhodující, i když si lze utvořit hypotézu budoucího nahrazování mezi *bac pro* a CAP/BEP. *Bac pro* se tak stane minimálním stupněm k přístupu do zaměstnání vzhledem k svému vývoji v důsledku vzdělá-

vací politiky. Pro ty, kdo chtějí pokračovat ve studiu, navrhl ministerstvo několik řešení, která je mají podpořit a vést. V roce 2005 bylo pro *bac pro* vytvořeno pochvalné uznání, umožňující k titulu přidat hodnocení prospěchu „velmi dobře“ nebo „dobře“, které dává právo na místo v sekci připravující na vysvědčení vyššího technika (*brevet de technicien supérieur* – BTS), protože se předpokládá rezervování kvót míst pro profesní bakaláře. Uvažuje se o různých iniciativách a experimenty probíhají tu a tam, jak v sekcích pro přípravu vyšších techniků (*sections de techniciens supérieurs* – STS), tak v některých univerzitních technologických ústavech (*institut universitaire de technologie* – IUT). Zdá se, že *bac pro* musí participovat na cíli dovést 50 % ročníku k licenciátu (licence), který byl formulován koncem prvního desetiletí 21. století a znovu zahájený prostřednictvím Stranes (*Stratégie nationale de l'enseignement supérieur*, národní strategie vysokoškolského vzdělávání) a přivítaný prezidentem republiky Françoisem Hollandem v roce 2016. Ale protože jeho kurikulum nebylo modifikováno a je hlavně v BTS, které ho má spravovat, je jeho ekvivalence s ostatními bakalaureáty jen formální. Jeho budoucnost jinak zůstává nejistá. Jaká budou jeho spojení s povoláním, když se řídí trajektorií technologického bakalaureátu (*baccalauréat technologique*) – jehož perspektivy jsou také otázkou? Jak by mohl zajišťovat svou přípravnou funkci, když dodržuje stejný soubor kompetencí? Tak jako CAP a BEP i *bac pro* nastupuje svou cestu v pohybu permanentní reformy, která charakterizuje profesní dráhu.

Poslední vývojové trendy, které se objevily u profesní vzdělávací cesty, vyzývají k položení si mnoha otázek o pozici revidovaného *bac pro* na trhu práce stejně jako o důsledcích propagace jeho dvojího účelu. Jak ukazuje historie odborných a profesních diplomů tento dvojitý účel spočívá na vždy křehké rovnováze mezi začleněním do profesního života a pokračováním ve studiu. Otázky vzbuzuje také budoucnost diplomů úrovně V. BEP jako diplom předpokládající pokračování ve studiu pravděpodobně na trhu práce nemá žádnou budoucnost. Pokud jde o CAP, bude muset čelit konkurenci bakalaureátu jako normy pro odchod ze vzdělávacího systému. Diplomy profesní dráhy mající přispívat k různým cílům vzdělávací politiky jsou neustále přeměňovány a postupně ztrácejí srozumitelnost pro trh práce. Je třeba z toho vyvozovat, že vzdělávání ve škole má a bude mít hlavní roli u profesní vzdělávací cesty, nástroji čehož jsou mimo jiné její diplomy. **AK**

Pramen: Maillard, Fabienne. Baccalauréat professionnel, vers un nouveau diplôme? L'enseignement technique, 2016, no 251, p. XX–XXI.

Lidé s nízkou kvalifikací se vzdělávají nejméně, může to změnit spolupráce a solidarita uvnitř podniků

Za jakých podmínek se podniky angažují v dalším vzdělávání znevýhodněných skupin zaměstnanců, jako jsou lidé s nízkou kvalifikací? Tato otázka byla předmětem zájmu výzkumného projektu Vědeckého centra sociálního výzkumu v Berlíně. Na základě podrobných případových studií v podnicích, které poskytují další vzdělávání zaměstnancům s nízkou kvalifikací, lze identifikovat podnikové a nadpodnikové faktory.

„Neboť ten kdo má, tomu bude dáno, aby měl hojnost; kdo ale nemá, tomu bude také vzato, co má.“

Větě z evangelia podle Matouše vděčí za své jméno známý fenomén sociologie vzdělávání: Matoušův efekt. Tímto termínem se označuje zvyšování nerovností ve vzdělávání v průběhu času. Skupiny lidí, kteří při zahájení výdělečné činnosti vykazují nízké vzdělání, se v průběhu života účastní dalšího vzdělávání výrazně méně, čímž se odstup od skupin lidí s vyšším vzděláním dále zvyšuje. Další vzdělávání tím pádem nepůsobí jako vyrovnávací prvek, ale naopak spíše přispívá k vyostření vzdělávacích nerovností. Tento efekt charakterizuje strukturu účasti v dalším vzdělávání v Německu po celá desetiletí. Také poslední dvě zprávy o vzdělávání docházejí k závěru, že navzdory nárůstu průměrné účasti v dalším vzdělávání zde i nadále existují nerovnosti.

Jak ale zrušit platnost Matoušova efektu, v jehož důsledku se lidé s největší potřebou dalšího vzdělávání naopak vzdělávají nejméně? Pro získání nových poznatků se s podporou nadace Hanse Böcklera uskutečnil výzkumný projekt nazvaný „Podniková politika pracovní doby a kvalifikace v průběhu života“, který zkoumal podniky, jež do dalšího vzdělávání systematicky zařazují také znevýhodněné skupiny zaměstnanců. Na příkladu těchto podniků je možné dozvědět se více o tom, z jakých důvodů a za jakých podmínek zde Matoušův efekt nefunguje nebo účinkuje jen v omezeném rozsahu.

Nerovnosti v účasti na dalším vzdělávání a jejich příčiny
Znevýhodnění v účasti na dalším podnikovém vzdělávání lze vyvodit z četných osobních nebo skupinově specifických znaků, které zpravidla nepůsobí samostatně, ale jejich účinek se propojuje. Nízká kvalifikace, imigrační původ, atypická forma zaměstnání, (vyšší) věk a (ženské) pohlaví jsou důležitými atributy, které při tom hrají roli.

Další vzdělávání je pro podniky a zaměstnance spojeno s náklady a riziky. Zatímco náklady vznikají už v současnosti, budoucí využití znalostí a dovedností získaných dalším vzděláváním se často nedá vyčíslit. Pro malé podniky nebo podniky ve špatné ekonomické situaci mohou tyto faktory představovat překážky pro další vzdělávání. Na straně zaměstnanců jsou to především pracovníci s nízkou kvalifikací, kdo se dalšího vzdělávání účastní v omezené míře. Protože disponují převážně základními, snadno přenositelnými znalostmi a zřídka potřebují mít znalosti specifické pro daný podnik, firmy do jejich dalšího vzdělávání obvykle neinvestují. HR manažeři této skupině zaměstnanců navíc připisují zvláště nízké a nejisté výsledky dalšího vzdělávání. Bariéry se kromě toho ukazují i na straně pracovníků s nízkou kvalifikací: méně často si uvědomují výhody dalšího vzdělávání pro sebe samé a bývají k němu kritičtí vzhledem ke špatným zkušenostem ze školy a k omezeným časovým a finančním možnostem.

Podle údajů vzdělávacího panelu Ústavu pro výzkum trhu práce a povolání (*Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung – IAB*) byla v roce 2014 do dalšího vzdělávání zapojena v Německu zhruba jedna třetina zaměstnanců. Dalšího vzdělávání se přitom účastnilo okolo 40 % zaměstnanců vykonávajících vysoce kvalifikované činnosti, mezi zaměstnanci provádějícími jednoduché činnosti to naopak bylo jen 16 %. Přestože se účast na dalším vzdělávání u pracovníků s nízkou kvalifikací mírně zvýšila, odstup za vysoce kvalifikovanými zaměstnanci zůstává výrazný.

Další znevýhodnění se ukazují v souvislosti s imigračním původem a formou zaměstnání. Účast na dalším podnikovém vzdělávání migrantů sice mezi roky 2012 a 2014 mírně stoupla, odstup za pracovníky bez imigračního původu zde ale přesto existuje. Také atypické formy zaměstnání bývají zpravidla spojeny s nízkou účastí v dalším vzdělávání. Atributy, které činí pracovní poměr atypickým, jsou přitom různé: práce

na částečný úvazek, časově omezené pracovní smlouvy nebo sezonní práce. Uvedené formy zaměstnání poskytují podnikům více flexibility, na základě nezávazného charakteru pracovních smluv ovšem současně klesá motivace HR manažerů k dalšímu vzdělávání „atypických“ zaměstnanců.

Za jakých podmínek podniky dále vzdělávají pracovníky s nízkou kvalifikací?

Aby se zjistilo, za jakých podmínek podniky navzdory uvedeným překážkám investují do dalšího vzdělávání pracovníků s nízkou kvalifikací, projekt „Podniková politika pracovní doby a kvalifikace v průběhu života“ zpracoval v letech 2010 až 2012 podrobné případové studie zachycující příklady dobré praxe v podnicích. Po obsáhlých rešerších vybrali členové projektového týmu deset podniků vyznačujících se intenzivní aktivitou v oblasti dalšího vzdělávání zaměstnanců s nízkou kvalifikací. V pěti podnicích zpracovali hloubkové případové studie, které kromě rozhovorů s personálním managementem a orgány zastupujícími zaměstnance zahrnovaly také rozhovory se zaměstnanci. Na tomto základě popsali podnikové a nadpodnikové podmínky přispívající k vysoké účasti zaměstnanců s nízkou kvalifikací na dalším podnikovém vzdělávání.

Čím se tedy tyto podniky vyznačují? Z průzkumu vyplývá, že v případě firem velmi aktivních v dalším vzdělávání se jedná především o větší podniky se silnými průmyslovými vztahy, a to zejména když jsou konfrontovány s technologickými inovacemi a nedostatkem pracovních sil z vnějšku. Případové studie dále ukazují, že se k těmto atributům musejí připojit ještě další dva faktory, aby ze situace profitovali také zaměstnanci s nízkou kvalifikací.

Za prvé je nezbytná odpovídající firemní kultura, která se vyznačuje vzájemnou důvěrou, dlouhodobými vazbami, úzkou spoluprací a solidaritou mezi podnikovými aktéry. Ve všech zkoumaných podnicích existovala pravidla a normy, které podporovaly dlouhodobou spolupráci podniku a jeho zaměstnanců – investice do dalšího vzdělávání se tím pádem pro obě strany jevíly jako smysluplné. Jako důležité předpoklady pro další vzdělávání zaměstnanců se ukázaly trvalé pracovní poměry, dobré možnosti profesního rozvoje uvnitř podniku a normy zajišťující solidaritu.

Ve zkoumaných podnicích převládají pracovní poměry na dobu neurčitou. Propouštění ve větším měřítku se firmy vyhýbají – často také pod vlivem působení podnikových rad. Silné solidární normy přispívají k tomu, že se i zaměstnancům s nízkou kvalifikací dostává větší pozornosti v politice dalšího vzdělávání. V jednom ze zkoumaných podniků – na klinice – vni-

tropodnikovou solidaritu aktivně podporují HR manažeři, kteří místo konkurence a individuálního prestiže zdůrazňují spolupráci a týmového ducha. Vedoucí pracovníci se zde rekrutují interně a nezbytné odborné kompetence se zaměstnancům zprostředkovávají pokud možno vnitropodnikově v rámci dalšího vzdělávání a personálního rozvoje.

Podobné příklady lze najít také ve zkoumaných podnicích v chemickém a automobilovém průmyslu a v přístavech. Tyto firmy se částečně drží tradice, podle níž se podnik považuje za „velkou rodinu“. V takové firemní kultuře se rozhodnutí ohledně dalšího vzdělávání zaměstnanců řídí spíše podle solidárních hledisek a dlouhodobých cílů než čistě podle podnikově-ekonomickými kritérii.

Průzkum za druhé ukazuje, že formální pravidla a dohody v podniku rozhodujícím způsobem přispívají k tomu, že do dalšího vzdělávání jsou zahrnováni spíše zaměstnanci s nízkou kvalifikací. Příkladem pro to jsou závazně předepsané analýzy vzdělávacích potřeb a pravidelné rozhovory se zaměstnanci, při nichž se tematizují individuální vzdělávací potřeby a zájmy o další vzdělávání. Ačkoli jsou formálně upraveny i jiné oblasti personální práce, jako je například plánování personálních potřeb, posuzování pracovních výkonů nebo dohodnutí cílů, stoupá tím šance, že budou mít k dalšímu vzdělávání přístup i zaměstnanci s nízkou kvalifikací.

Dlouhodobá rizika a náklady, které vznikají v důsledku kvalifikačního deficitu, zůstávají v podnikově-ekonomickém myšlení často v pozadí. Zkoumané podniky ovšem ukazují, že nadpodniková ustanovení značně přispívají k překonání této omezené perspektivy. Závazné zákonné normy zajišťují širokou účast v dalším vzdělávání, byť také v malém měřítku. V již zmíněném přístavu mají navíc důležitý vliv i kolektivní ustanovení. V koncernové kolektivní smlouvě nazvané „Demografická změna, globální konkurence a podniková sociální politika“ se kolektivní strany a firma zavazují k rozvoji nástrojů věkově spravedlivé sociální politiky. Patří sem například převzetí nákladů na vzdělávání a další vzdělávání, rozvoj metodik na podporu vzdělávání a oživení interního trhu práce.

Inspirace pro politiku zaměstnanosti

Výsledky průzkumu představené výše ukazují, že podnikové faktory, jako jsou formalizovaná ustanovení, závazné normy, dlouhodobé pracovní smlouvy, podnikové zastupování zájmů a dobře fungující spolupráce mezi aktéry politiky zaměstnanosti a vzdělávání, působí proti připisování nejistých nebo malých výsledků dalšího vzdělávání zaměstnancům s nízkou kvalifikací. Za těchto podmínek se předchází negativnímu očekávání

HR manažerů a rozdělení investic do dalšího vzdělávání se uskutečňuje nejen z hlediska maximální efektivity dalšího vzdělávání, ale také z hlediska rovnoprávné účasti všech skupin.

Zjištění, která výzkum přinesl, zdůrazňují důležitost podnikové politiky zaměstnanosti pro snížení vzdělanostních nerovností. Zvláště velký význam při tom přísluší formalizovaným ustanovením a procesům v personální práci. Ve velkém počtu podniků, v nichž taková ustanovení chybějí, jsou žádané iniciativy a regulace na smluvní a zákonné rovině. Zde je možné navázat na aktuální politické návrhy, jako je fond dalšího vzdělá-

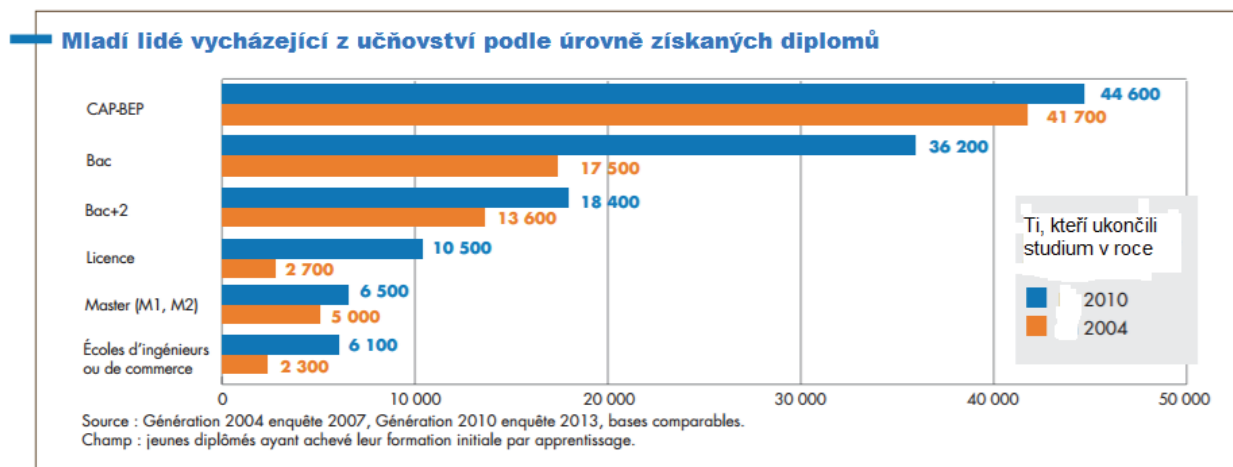
vání na úrovni odvětví, který už řadu let úspěšně funguje v Nizozemsku a ve Francii, zákonné nároky na pracovní volno a nabídky podpory, které platí ve Švédsku, nebo silnější orientace Spolkové agentury práce na kvalifikační úkoly.

Přeložila Alena Nová

Pramen: Samtleben, Claire; Wotschack, Philip. Die Weiterbildung von Anl und Ungelernten funktioniert – wenn die betrieblichen Voraussetzungen stimmen. Berufsbildung – Zeitschrift für Praxis und Theorie in Betrieb und Schule, 2016, Nr. 161, S. 20–22.

Začleňování učňů do pracovního procesu – zkoumaná výhoda

Vyučení absolventi jsou stále početnější, mají stále vyšší úroveň vzdělání a navzdory krizi se začleňují do pracovního procesu znatelně jednodušeji než mladí lidé, kteří opouštějí školský systém. Celkově pozitivní ladění situace přesto ukrývá rozdíly mezi úrovněmi diplomů, mezi odvětvími a zvláště selektivnost při nástupu na tuto vzdělávací cestu, jejichž důsledky je třeba zvážit.

Rozvoj systému učňovství se objevuje v politických programech nepřetržitě již několik desetiletí. Ačkoliv byl kdysi považován za vzdělávací cestu vázanou na určitá řemesla nebo způsob nápravy špatných školních výsledků, ukázal se být klíčovým opatřením v boji proti nezaměstnanosti mladých lidí. Kvantitativní cíle podtrhovaly snahu o rozvoj v této oblasti vzdělávání. Velmi ambiciózní pětiletý zákon o zaměstnanosti a profesní přípravě si již v roce 1993 kladl za cíl 500 000 vyučených absolventů do roku 2000. Tohoto cíle nebylo dosaženo, byl však znovu uveden v roce 2005 a později ho přebíral i národní pakt pro růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost z 6. listopadu 2012 s termínem posunutým do roku 2017.

Na základě těchto závazků, doprovázených mnohými opatřeními, Céreq od roku 2007 uvádí, že systém učňovství „má vysoké aspirace“. Možnost rozvíjet učňovství v rámci vysokoškolského vzdělávání, kterou otevřel Séguinův zákon z roku 1987, vyústila v 90. letech ve zvláště podporovaný nárůst počtu učňů na této úrovni vzdělávání a tato tendence je výrazná ještě dnes. Popsaný jev byl doprovázen změnami ve společenské a školské struktuře učňovské populace. A vyvolává otázky na funkce učňovského systému v nových oblastech, do kterých se rozšířil.

Šetření s názvem Generace umožňuje sledovat dráhy mladých lidí, kteří zakončili počáteční vzdělávání v rámci učňovství, a hlavně je porovnat s drahami je-

jich protějšků, kteří absolvovali vzdělávání stejné úrovně. Toto srovnání ukazuje, že navzdory neblahým důsledkům krize se mladí lidé, kteří vyšli z učňovství, začleňují do pracovního procesu snadněji než ti, kteří opouštějí školský systém. Tyto odchylky v začleňování se však velmi liší podle úrovně diplomu. Kromě zmíněné výhody učňovství při přechodu absolventů ze školy do zaměstnání se projevují i rozdíly v uplatnění podle oboru vzdělání nebo v selektivnosti při vstupu do učení.

Absolventi učňovství jsou početnější a vzdělanější

Pětinu ze 700 000 mladých lidí, kteří zakončili počáteční vzdělávání v roce 2010, tvoří absolventi učňovství. V porovnání s rokem 2004 je tato populace jednak početnější (počet zaměstnanců vzrostl z 110 000 na 143 000), ale i zřetelně vzdělanější (viz graf).

Úroveň vzdělání CAP-BEP zůstává nejčastější, ale v daném období se vyvíjela málo. Naopak počet zaměstnanců s profesním bakalaurátem (*baccalauréat professionnel – bac pro*) se více než zdvojnásobil v porovnání s rokem 2004. K tomu se přidává obzvláště rychlý rozvoj v některých segmentech vysokoškolského vzdělávání. Za čísla oproti střednímu školství skromnějšími se skrývá pozoruhodný vývoj: 3násobný počet absolventů profesního licenciátu (*licence professionnelle*) a 2,6násobný počet absolventů inženýrských a obchodních vysokých škol. To by mohlo mít vliv na rozšíření učňovství ve vysokých školách.

V roce 2010 přibližně jeden ze tří absolventů profesního licenciátu a jeden z pěti absolventů *grande école*¹ dokončil své vzdělávání v rámci smlouvy o učňovství. Tato čísla jsou samozřejmě nižší než ta z tradičních bašt učňovství (stavebnictví, restaurátérství, kadeřnictví s přibližně třemi čtvrtinami vyučených).

Takto vytvořená heterogenita se projevuje velmi odlišnými společenskými profily z jednoho konce žebříčku diplomů na druhý, stejně jako dosti kontrastními podmínkami začleňování do pracovního procesu. Tyto podmínky pro všechny úrovně vzdělání značně zhoršila krize. Jedni trpí silně se zvyšujícím rizikem ztráty zaměstnání, druhí snížením mezd a platů.

Krize nešetří nikoho

Vzdělávání v rámci učňovství, i když je často prezentováno jako záchrana před nezaměstnaností, přece jen neumožňuje mladým lidem uniknout důsledkům klesající konjunktury. Tak se vyučení na úrovni CAP z roku 2010 potýkají v roce 2013 s 26% mírou nezaměstnanosti. Pro jejich předchůdce, kteří absolvovali v roce 2004, činila míra nezaměstnanosti 11 %. Mladí vyučení jsou ve srovnání s ostatními úrovněmi vzdělání v příznivějším postavení, přesto zažili, jak se míra ne-

zaměstnanosti zdvojnásobila po třech letech aktivního života, z jedné profesní generace na druhou. Je to případ bakalářů, absolventů úrovně Bac+2 a absolventů odborného magisterského studia. Jediné výjimky tvoří držitelé profesního licenciátu, kteří si zachovali 6% míru nezaměstnanosti, a absolventi inženýrských škol, kde se míra nezaměstnanosti posunula z 2 % na 3 %.

Absolventi učňovství trpí důsledky krize i v oblasti odměn za práci. Medián mzdy absolventů *bac pro* a absolventů magisterského studia se zmenšuje. Největší snížení je u absolventů s profesním licenciátem (o 150 eur měsíčně), vyučení inženýři jsou zasaženi méně.

Potvrzená výhoda pro vyučené

Krize značně zkomplikovala celkové začleňování vyučených do pracovního procesu, ale ještě hůře dopadli mladí absolventi školního profesního vzdělávání. Vyšší míra nezaměstnanosti absolventů školského systému na všech úrovních vzdělání, kterou sledovala už předchozí šetření, přetrvává, nebo se dokonce zvětšuje a vyšší platy vyučených absolventů zdaleka nemizí.

Vyučení absolventi získávají vyšší platy než mladí absolventi školského systému. Tento rozdíl v odměňování roste s úrovní vzdělání až po magisterské vzdělání. Zato absolventi v terciárním sektoru s úrovní CAP nebo bakalaurátem se stále pohybují okolo hranic minimální mzdy, ať je jejich vzdělávací cesta jakákoliv. Oproti tomu, co pozorujeme u absolventů profesního magisterského studia a absolventů obchodních vysokých škol, mají mladí inženýři z učňovství stejný medián mzdy jako jejich protějšky ze školského systému.

Výhody učňovství nejsou tedy stejné povahy ani rozsahu pro všechny úrovně vzdělání, natož pro všechna zaměření. A tak je nižší riziko nezaměstnanosti, měřeno v bodech, daleko citelnější pro mladé, kteří opouštějí střední školy. Na druhé straně se vliv učňovství na platy zvyšuje s tím, jak postupujeme v diplomové hierarchii, s výjimkou inženýrských škol, které zdá se nabízejí stejné podmínky začleňování do pracovního procesu pro obě vzdělávací cesty.

Limity srovnávání

Přesto je nutné porovnání populace absolventů učňovství a školského systému interpretovat s obezřetností. Obě populace se totiž zřetelně liší v mnohých ohledech. A tak část pozorovaných rozdílů vypovídá o jemných odlišnostech v zaměření (s rozdílným uplatněním), v sociálních charakteristikách (různý sociokulturní původ) nebo v zápisu do škol podle území (více či méně znevýhodněné čtvrti, více či méně příznivá hospodářská struktura). Tyto odlišnosti vznikají působením procesu volby profesního směřování nebo procesu selekce při nástupu vzdělávací cesty.

V případě absolventů středního vzdělávání je možné výhodu v začleňování do pracovního procesu na straně vyučených částečně vysvětlit vahou, kterou v učňovství mají průmyslové obory (s většinovým zastoupením mužů), jež si vedou v začleňování lépe než ostatní. Na straně školského systému jsou v rámci profesního vzdělávání naopak nadměrně zastoupené obory terciárního sektoru (kde většinou pracují ženy), které s výjimkou zdravotnictví vykazují nižší míru zaměstnanosti. Tento efekt oborové skladby však přece jen nevysvětluje veškeré pozorované rozdíly. U 17 oborových zaměření, kde koexistuje učňovství a školní vzdělávání, je výhoda prvního zmíněného stále patrná u 13 z nich, s rozdílem desítky bodů v mírách zaměstnanosti.

Nicméně v mnohých odvětvích mohou být zájemci o vyučení vystaveni během náboru stejné diskriminaci, se kterou se setkávají mladí lidé při hledání zaměstnání. A tak omezenější přístup mladých lidí s mimoevropským původem k alternační profesní přípravě může vést k tomu, že se ve školském systému koncentrují ti, jejichž profesní začleňování bude de facto složitější. Stejně tak mají z důvodu příznivějšího sociálního původu vyučení absolventi s profesním licenciátem předem danou výhodu oproti ostatním licenciátům. A tak děti pocházející z vyšších sociálních vrstev disponují přístupem k vyšším platům než ty z nižších vrstev.

Rozmach učňovství: trojí zpochybňování

Závěrem dodejme, že nedávný kvantitativní vývoj učňovství, pokud ho sledujeme podrobně, je doprovázen významnými kvalitativními změnami. Ačkoliv na první úrovni vzdělávání stagnuje, na vyšší posiluje. Využití učňovství ve veřejné politice jako nástroje v boji proti nezaměstnanosti mládeže se ukazuje jako částečně opodstatněné, ale také je zde třikrát zpochybňované.

Nejprve proto, že učňovství má tendenci vyvíjet se v úrovních vzdělávání nejméně vystavených riziku nezaměstnanosti, stejně tak jako v odvětvích, která sama o sobě nabízejí příznivější podmínky uplatnění.

Jeho využití zpochybňuje také fakt, že krize zasahuje učňovství hned dvakrát: nabídka smluv ze strany zaměstnavatelů řídne a začleňování vyučených je značně ztíženo. Pokud učňovství snižuje riziko nezaměstnanosti po dokončení studia, přece jen neochrání před úpadkem konjunktury na trhu práce.

A nakonec je zpochybňované tím, že nástup do učení je selektivní. Z toho důvodu sociálně znevýhodněná část populace nemůže plně těžit z výhod, které tato vzdělávací cesta nabízí.

Přeložila Aneta Stehlíková

¹ *Grandes écoles viz B.A.D.G.E, Zpravodaj 2002, č. 10, s. 13–14.*

Pramen: Lopez, Alberto et Sulzer, Emmanuel. Insertion des apprentis : un avantage à interroger. Céreq Bref, 2016, n°346, p. 4.

Co nového v časopisech

Journal of Vocational Education and Training	
HAMPSON, Ian & FRASER, Doug. Licencing and training reform in the Australian aircraft maintenance industry. [<i>Reforma udělování licencí a profesní přípravy v údržbě letadel v Austrálii.</i>] JNET, Vol. 68, no. (2016), p. 342–358. Profesní příprava a udělování licencí technikům v údržbě a opravě letadel plní důležitou ochrannou funkci, protože tito odborníci provádějí údržbu letadel, dohlíží na ni a certifikují bezpečnost strojů. Před reformou profesní přípravy existoval v Austrálii systém údržby letadel ve vztahu se systémem licencování řízeným Bezpečnostním úřadem civilního letectví (<i>Civil Aviation Safety Authority – CASA</i>). Reforma profesní přípravy v 90. letech dala vzniknout obavám, že systém přípravy není schopen připravit odpovídající počet kvalifikovaných odborníků. Od roku 2007 zavedla CASA nové směrnice, které sjednotí australské kvalifikace a licence s Evropskou agenturou bezpečnosti letectví <i>European Aviation Safety Agency</i> (EASA). Tento proces přenechává kontrolu kvality na nefunkčním systému profesní přípravy, což vzbuzuje obavy, zda australské mezinárodní závazky v kvalitě přípravy pro údržbu letadel budou splněny.	TYSON, Ruhi. The didactics of vocational Bildung: how stories matter in VET research. [<i>Didaktika odborného vzdělávání: úloha příběhů ve výzkumu OVP.</i>] JNET, Vol. 68, no. (2016), p. 359–377. Ve výzkumu vzdělávání, v oblasti zhruba pokryté pojmem <i>Bildung</i> se vedou rozsáhlé filozofické diskuse, ale méně se mluví a dělá z empirického a profesního hlediska. <i>Bildung</i> zahrnuje: formování charakteru, etické a estetické znalosti/způsoblosti, schopnost moudré rozvahy a reflexe i vytvoření personální autonomie. Příběhy o vyučování a kurikulech zahrané i zažité mohou být využity k vyjádření signifikantních aspektů praktických znalostí spojených s <i>Bildung</i>. Empirický základ pro to lze čerpat z různých narativních zdrojů. Prezentováním, srovnáváním a diskutováním o příbězích se ukáže, že na vzdělávání vztahujícím se k <i>Bildung</i> záleží. Například při obohacování znalostí odbornými úkoly; koncepčním rozvojem a kritickou reflexí; pokrokem v praxi; rozvojem „oblastí praxe“ a artikulací vzorců poskytování přijatelného odborného <i>Bildung</i>. <i>Autor článku je Švéd ze Stockholmské univerzity.</i>

Nové knihy v knihovně

SÝKORA, Jaroslav.

Odborné kreslení pro SPŠ stavební. 1. vyd. Praha : Grada, 2011. 119 s. ISBN 978-80-247-3635-8 Sg. 8321

Kresbu stromů je vhodné začít v předjaří, když ještě nemají listy. Zachytíme jejich hlavní nosnou konstrukci a rozhodneme se, které větve zachytíme a které vypustíme.

STEMPEL, Ulrich E.

Zimní zahrady návrh, stavba, užívání. 1. vyd. Praha : Grada, 2011. 128 s. ISBN 978-80-247-3703-4 Sg. 8325

Hibiscus rosa-sinensis. Rostlina je vhodná pro použití jako křovina, polokmen, třičtvrtěkmen, nebo vysokokmen. Kvete po celý rok. Rostlina se vyznačuje neobvyklými barevnými kombinacemi květů a talířovitými a občas i plnými květy. Je stále zelená a kvete téměř bez přestávky, pokud nestojí v místnosti chladnější než 14°C. Při nízkých teplotách vadne a ztrácí velké množství listů. Důležité je ibisek pravidelně zastříhovat. Mnoho odrůd se totiž samo od sebe jen špatně rozvětňuje. Obvykle se zpětný řez provádí v zimním období a to asi na 1/3 loňských výhonů.

PERLÍK, Martin.

Rekonstrukce rodinného domu 100 tipů. 1. vyd. Praha : Grada, 2015. 271 s. ISBN 978-80-247-5042-2 Sg. 8335

V současnosti už dokáží statici navrhnout daleko praktičtější konstrukci krovu. Proto je lepší, než se snažit vejít do původní konstrukce, celou nosnou konstrukci vybourat a použít některý z novějších nosných systémů krovu.

FINNISH NATIONAL BOARD OF EDUCATION.

National core curriculum for basic education 2014.

Helsinki : Finish National Board of Education, 2016. 508 p. ISBN 978-952-13-6004-6 Sg. 8330

The local curriculum is an important part of the steering of education. It plays a key role in setting out and implementing both national targets and goals and task considered important locally. The local curriculum lays a common foundation for and points the direction to daily schoolwork. It is a strategic and pedagogical tool, that defines the policies for the education provider's operation and the work carried out by the schools. The curriculum links the operation of the schools to other local activities aiming to promote the well-being and learning of children and young people.

[Lokální kurikulum je důležitou součástí řízení školství. Hraje klíčovou roli při stanovování a realizaci celostátních záměrů a cílů i úkolů, které jsou považovány za důležité lokálně. Lokální kurikulum tvoří společný základ pro každodenní práci ve škole a určuje její směr. Je to strategický a pedagogický nástroj, který definuje strategie pro poskytovatele vzdělávání a pro práci vykonávanou školami. Kurikulum spojuje fungování škol s dalšími lokálními činnostmi zaměřenými na spokojenost a učení dětí a mladých lidí.]

MEDINA, John.

Pravidla mozku : nejnovější vědecké poznatky pro úspěch v práci, doma i ve škole. 1. vyd. Brno : BizBooks, 2012. 286 s.

Název originálu: *Brain rules.*

ISBN 978-80-265-0015-5

Sg. 8331

Podněty budící emoce si člověk lépe zapamatuje než neutrální podněty. Přestože vám tato myšlenka může připadat samozřejmá, nelze ji vědecky doložit, protože badatelská komunita se stále pře o přesnou definici pojmu emoce.

MEDINA, John.

Pravidla mozku : dítěte nejnovější vědecké objevy pro výchovu chytrých a šťastných dětí. 1. vyd.

Brno : Computer Press, 2011. 224 s. Název originálu: *Brain Rules for Babies.* ISBN 978-80-251-3619-5 Sg. 8332

Téma vystavení dětí televizi už nevzbuzuje tak vášnivě emoce jako dřív. Existuje všeobecná shoda v tom, že vystavování dítěte televizi jakéhokoliv typu by mělo být nějak omezené. Existuje také všeobecná shoda v tom, že tuto radu naprosto ignorujeme.

STARÝ, Karel, LAUFKOVÁ, Veronika a kol.

Formativní hodnocení ve výuce. 1. vyd. Praha : Portál, 2016. 174 s. ISBN 978-80-262-1001-6 Sg. 8336

Diagnostické formuláře jsou nástrojem, který umožňuje diferencovaný způsob hodnocení, poskytuje individualizovanou zpětnou vazbu pro rodiče i žáky, hodnocení se vztahuje k žákovi a jeho pokroku a poskytuje informace, které pomáhají i žákům s horším školním prospěchem.

VALENTA, Milan a kol.

Slovník speciální pedagogiky. 1. vyd. Praha : Portál, 2015. 317 s. ISBN 978-80-262-0937-9 Sg. 8337

KODA (Kids of Deaf Adults) specifická skupina slyšících dětí neslyšících rodičů...

VYBÍRAL, Zbyněk.

Jak se stát dobrým psychoterapeutem. 1. vyd. Praha : Portál 2016. 190 s. ISBN 978-80-262-1104-4 Sg. 8338

Faktory, které se dříve zmiňovaly jako nevýhoda internetového poradenství a psychoterapie (absence očního kontaktu, anonymita) mohou být pro některé klienty spíše výhodou. Stále více lidí se sžívá s počítačem a internetem natolik, že pro ně dnes představují bezpečný prostor, ve kterém jsou zvyklí se svěřovat druhým.

CARTER, Cheryl R.

Dítě s ADHD a ADD doma i ve škole : praktický rádce pro rodiče i učitele. 1. vyd. Praha : Portál, 2014. 118 s.

Název originálu: *Organize your ADD/ADHD child.*

ISBN 978-80-262-0621-7

Sg. 8339

Když s dítětem píšete rozvrh, naplánujte pro domácí úkoly víc času- Děti s poruchou pozornosti potřebují, aby mohly dlouhé úseky soustředění, jako je psaní domácích úkolů, přerušovat přestávkami.

NÚV.

Zkouška z českého jazyka pro trvalý pobyt v ČR : modelová verze. 2., uprav. vyd.

Praha : Národní ústav pro vzdělávání, 2016. 26 s.

ISBN 978-80-7481-161-6

Sg. 8344

SPERRY, Rachel W.

Komunikace v problémových situacích s dítětem v MŠ.

1. vyd. Praha : Portál, 2016. 102 s.

Název originálu: *Flip it! Transforming Challenging Behavior.*

ISBN 978-80-262-1115-0

Sg. 8340

Každá strategie, kterou učí dětem uplatňujeme, bude úspěšná jen do té míry, do jaké je dobrý vztah, na kterém stojí.

PADEVĚT, Jiří .

Krvavé léto 1945 : poválečné násilí v českých zemích. 1. vyd.

Praha : Academia, 2016. 692 s. (Průvodce).

ISBN 978-80-200-2600-2

Sg. 8334

Událostem spojeným s násilím proti německým civilistům říkáme divoký odsun, ale je nutné si uvědomit, že divoký byl pouze formou, nikoliv neorganizovaností.

PADEVĚT, Jiří

Krvavé finále : jaro 1945 v českých zemích. 1. vyd.

Praha : Academia, 2015. -- 691 s. + 1 DVD. (Průvodce).

ISBN 978-80-200-2464-0

Sg. 8333

V knize najdete místa uspořádaná podle současného členění krajů a dále v rámci kraje abecedně, na kterých došlo během března až května 1945 k násilnostem ze strany branné moci nacistické třetí říše.

OTEVŘELOVÁ, Hana.

Školní zralost a připravenost. 1. vyd. Praha : Portál, 2016.

142 s. ISBN 978-80-262-1092-4

Sg. 8342

Pro úspěšný start ve škole je zralost popsaných motorických funkcí nezbytná. Také mějme na paměti, že manuální činnost rozvíjí mozek.

Zajímavé internetové adresy

Unikátní Slovensko

Přehledné a hezky uspořádané webové stránky ukazují slovenskou krajinu, pamětihodnosti i novinky pro cestování a poznávání. Už jen virtuální prohlídka stojí za to. Můžete třeba nahlédnout do arboreta Mlyňany nebo v Nestville Parku ochutnat první slovenskou whisky. To ale virtuálně asi nebude ono. Tak si ještě prohlédněte promo videa a naplánujte si cestu. <http://slovakia.travel/kam-ist/unikatne-slovensko>

Knihovny v době digitální

Jaká je úloha knihoven v době, „kdy všechno najdete na webu“, se diskutovalo v Městské knihovně v Praze. Hlavním hostem diskuse byl profesor Andrew Lass z Mount Holyoke College v USA, takže diskuse měla mezinárodní rozměr. Záznam diskuse najdete v článku z knihovnického časopisu Ikaros.

<http://ikaros.cz/knihovny-v-dobe-digitalni>

VET Reform 2015/16

Odborné vzdělávání na Slovensku

Slovensko seznamuje se svým systémem odborného vzdělávání a přípravy ve videu na stránkách Cedefopu. Video je hezky graficky upravené se slovním doprovodem ve srozumitelné angličtině. <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/videos/vocational-education-and-training-slovakia>

Kalendář

Kalendář na příští rok budeme brzy potřebovat. Pokud si chcete vyrobit svůj vlastní, pak můžete využít stránek, které vám s tím pomohou. Hotový kalendář si pak už jen vytisknete.

Stránky se však zabývají i drahami slunce a měsíce, hledáním geografického středu Evropy, viz obrázek z náměstí v Kouřimi, a dalšími zajímavostmi. <http://kalendar.beda.cz/>

85

A když jsme u toho kalendáře!

10. listopadu se dožil krásných 85 let dlouholetý pracovník a také ředitel Výzkumného ústavu odborného školství Ing. Bohumil Janyš, který ovšem pracuje dál, nyní pro Národní ústav pro vzdělávání.

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí
vydává Národní ústav pro vzdělávání,
školské poradenské zařízení a zařízení pro další
vzdělávání pedagogických pracovníků
Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Redakce: anna.konopaskova@nuv.cz
Internet:
<http://www.nuv.cz/vystupy/zpravodaj-odborne-vzdelavani-v-zahranici-1>
registrováno u MK ČR pod číslem E 10679